

8. oktober 2025

UKA 2025/106
Jens NapâtôK', Naleraq

**Avanersuarmi inuussutissarsiutinik inerisaanissamut siunertalimmik
periusissiorinissamut, ilaatigut qaammarsaassutinik pikkorissaanernillu
imaqartussamik UKA2026-mut suliaqaqqullugit, Naalakkersuisut
peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut)

Naleraq sinnerlugu siullermik qujassuteqarfigaarput siunnersuuteqartoq Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut.

Avannersuarmi inuussutissarsiutinik inerisaanissamut siunertalimmut periusissiorinissamut taamatullu qaammarsaassutinik pikkorissaanernillu imaqartunik UKA2026-mut suliaqaqqullugit, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut saqqummiussarnut imatut Naleqqamiit oqaaseqaateqassaaqut

Naleqqamiit siunnersuut Avanersuarmi iliuuseqarnissamik inuussutissarsiutinik inerisaanerup nukittorsarnissaa pillugu siunnersuutaasoq pissusissamisoortutut soqutiginaateqartutullu nalilersorsimavarput ingammik uagut Naleqqamiit ukiorpassuanngortuni aamma Siumut siuuttuusarnerata nalaanili pisariaqarluinnartutut qaqilertuarsimagatsigu isorliunerusuni nunaqarfinnilu oqaasiinnaanngitsumik ineriartortitsisoqalertariaqartoq, ukiorpassuanngortuni ilungersunarluinnartumik inerisaasoqarani taamatut inissismasoqaannaqqissinnaanngittuq ilaatigut sakkortusinnaasumik saqqummiussortarneratigut.

Siunnersuut tunngaviatigut Naleqqamiit anguniakkatta pingaartitattalu ilaaniittut tapersorsinnaalluarparput tassami Naleqqamiit pingaartillugu nunap inui aallaavigalugit oqaatsgut atorlugit ineriartortitsinissarput pingaartitarilluinnaratsigu. Inuit sumiiffimmi piginnaasaat aammalu ilisimasaqarnerat aallavigalugu ineriartortitsinnissaq pisariaqarluinnartutut Naleqqap pilersinneqarneraniilli pingaartitaasa ilagilluinnarpaat.

Avanersuarmi ineriartortitsinissamik pisariaqartitsineq qiviarutsigu sumiiffippassuarni isorliunerusni allani aamma tamanna atuppoq. Isorliunerusuni illoqarfinni mikinerusni naatsumik oqaatigalugu illoqarfiit sisamat avataanniittut tamarmik maannakkut ineriartornissamik pisariaqartitsinerat annertoorujussuuvoq ukiorparujussuanngortuni

illoqarfiit mikinerit tamaasa inuussutissarsiutinik inerisaanikkut annertunerusumik piorsaaffiunngillat.

Avanersuarimi, Upernavimmi, Uummannami, Qeqertarsuarimi, Aasianni, Qasigiannguani, Sisimiuni, Maniitsumi, Paamiuni, Qaqortumi, Narsami, Nanortalimmi tunumut uiarluta Tasiilami, Ittoqqortoormiini Sineriassuatsinnilu nunaqarfinni inuussutissarsiuutitsigut sanaartornikkut allatigullu ineriartortitsinissaq pisariaqarlunnatuusoq ukiorpassuit uninngasimasoq inoqarfiit anginerulaat annikitsumik inerisaaffigineqarsimanerat eqqaassanngikkaanni.

Sineriammi inoqarfiit tamarmik pisuussutiniq assigiinngissitaartunik atorluarneqarsinnaanerusatinnik peqarput, nunatta imminut napatilerinissaanut aqqutissiuqataaffiususunik. Taamaammat periarfissarpassuit isorliunerusuni inoqarfinni mikinnerni tamani inerisartariaqartut inersaaffiginissaat inuussutissarsiuutiniq inerisaanissamut siunertalimmiq periusissiorinissamut ilaatigut qaammarsaassutiniq pikkorissaanernillu imaqartunik sooq suliaqassanngilagut sooq sumiiffik ataasiinnaq pissavarput?

Avanersuarimi nunaqarfittaanilu taamatullu sineriak tamaat isigalugu inuussutissarsiutinik inerisaanissamut Naalakkersuisut suliaqaqqusariaqaripput Naleqqamiit isumaqarpugut, sumiiffik ataasiinnaq pinnagu asarput nunarput tamaat pillugu iliuusissamik pilersaarusiortulatu inersaasariaqarlunnartugut Naleqqamiit isumaqaratta.

Sineriak tamaat inoqarfiit tamarmik sineriak tamakkerlugu

Illoqarfiit, nunaqarfiit isorliunerusut sipaarfigiunnaarlugit inuerusarunnaarlugillu ineriartortinneqalertariaqarput. Sumiiffiit inoqarfiit tamarmik ataatsimut pilersaaruteqarfiginissaat Naleqqamiit pingaartillugu suliaqartoqarnissaa sakkortunerpaamik siunnersuuteqarfigaagut.

Sumiiffik ataasiinnaq Avanersuaq kisimi pinnagu Naalakkersuisut suliaqaqqullugit peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaanik siunnersuumik allannguutissatut siunnersuut imaattoq Naleqqamiit saqqummiukusupparput:

”Nuna tamakkerlugu inuussutissarsiutinik inerisaanissamut siunertalimmik periusissiorinissamut, imaqqartussamik UKA2026-mut Naalakkersuisut suliaqaqqullugit, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut”.

Tamatut Naleqqamiit allannguutissamik siunnersuuteqarnitsinni anguniarparput:

- Siammasissumik naleqqussarsinnaassusilimmik sumiiffinnut assigiinngiarsinnaasunut naleqqussaruminartumik sumiiffimmilu aallaveqarluni nunap inui aallaavigalugit atukkanullu immikkuullarissinnaasunut naleqqussarsimasumik pilersarusiortoqarniassammat.
- Tamarmiusunut atorneqarsinnaanngorlugu pilersarusiorneq qulakkeerinninnissaq aqqutissiuinissarlu siunertaralugu aaqqissuussinerup ingerlanneqarnissaa qulakkeersimaneqassasoq, inuusuttut sulisuffissaaleqisut allallu inuussutissarsiummik aallartitserusullutik piumassuseqarlutik takorluuisut pitsaanerpaamik siunnersorneqarlutillu aallarтериarnissaanut ikorfartorneqarnissaat anguneqarnissaa qulakkeerneqarnissaa Naleqqamiit pingaartilluinnaratsigu sumilunniit najugaqaraluaruit sineriak tamaat, inoqarfiit tamarmik sineriallu tamakkerlugu naleqqusarlugu atorneqarsinnaasumik suliaqartoqarnissaa kissaatigigatsigu.
- Periusissamik suliaq kissaatigaarput ilanngullugu imaqartinneqassasoq, ataavartumik atugassaqartinneqartunik tapiissutit namminersortutut aallarnisarnissamut ernisassiorutut atuuttut aaqqissuussanik imaqarlutillu atuutinneqarnissaat, soorlu mikrolân-it aamma siunnersuineq sumiiffimmi oqaatsinut naleqqussagaq aammalu piginnaasatigut naleqquttoq sumiiffikkaartumik nunarput tamakkerlugu siunnerfeqarluartoq atorneqarnissaa qulakkeerneqarsimanissaa Naleqqamiit pingaartillugu ilanngullugu suliarineqassasoq kissaatigaarput.
- Inoqarfinni kommuni nunaqarfiillu akornanni, kiisalu pisortat suliffeqarfiutaanni aammalu suliffeqarfiit namminersortut akornanni suleqatigiinnermik attaveqatigiittarnermilu nukittorsaaqataasumik ataqatigissaarfiusumik pilersititsissoqarnissaa Naleqqamiit pinngaartilluinnarlugu allannguutissatut siunnersuut tunniupparput.

Naleqqamiit sineriapput tamakkerlugu ineriartortitsinissaq pillugu oqaasiinnaanngitsumik politikkeqarluta tamaviaartuurtuuvugut taamaammalu nunatta ilaannaa inerisarneqarlunilu piorsaaffigineqarnera sineriammi inoqarfiit ilai puigorlugillusoq ingerlaniarsarineq Naleqqamiit akuerisinnaanngilluinnarparput. Asasarput nunarput ineriartortikkusupparput katataqarata peqataarusuttut tamarmik peqataanissaanik periarfissiinissaq aallavigalugu nunatsinni sineriammi sumiikkaluartulluunniit ineriartornissaminnut inuussutissarsiuutitsigut periarfissinneqarnissaat pingaartitalarugu allanguutissatut siunnersuuseqarpugut. Nunap inui sumiikkaluartulluunniit periarfissikkusuppagut postnummer apeqqutaatinngu.

Nunarput imatut sanaartorneqarsinnaanngilaq sumiiffiit ilaat ineriartortinneqartillugit, allat puigorneqarunik. Taamak pisoqarnissaa Naleraq-miit akuersarneqarsinnaanngilaq. Naleraq-mi kissaatigerusupparput nunarput tamakkerlugu inunnut tamanut periarfissalik ineriartortinneqassasoq – sumi najugaqaralarunik.

Naleqqamiit taamatut oqaaseqarluta inuussutissarsiutitigut inerisaanissamut siunnersuutip tunngaviatigut tapersorsoraluarlutigu innersuussarput neriutigilluinnarparpullu siunnersuuteqartup partiillu tapersissagaat ataatsimiititaliamilu suliarinerani nalilersorluassagaat ataatsimut siunissaq qaninnerusq ungasinnerusorlu isigalugu inuussutissarsiutitigut inerisaaneq ineriartortinneqalissasoq sumiifiit inoqarfiit tamaasa sineriak tamaat aallavigalugu Naalakkersuisut iliuusissamik pilersaarusiortullu anigaasalersornissaa ilanngullugu aqqissuussasut.

Naleqqamiit isumaqarpugut taamaalilluta aatsaat ilumut qulakkeersinnaagipput nunap inui naammineq aallavigalutik namminersorlutik inuussutissarsiuteqartarnek ataasiakkaannarnut immikkut ittunut pilersaarutaannaagani sineriak tamaat aammalu amerlanerusunut pivusorsiornerusumik periarfissaqarsinnaanngorluni iliuuseqartoqalissasoq pingaartumik pisariaqartitsineq annerpaaffiusuni ilanngullugu aallunneratigut.

Suliap nanginnissaanut tassalu ingerlaqqinnissaanut qilanaarpugut, naatsorsuutigaarpullu Naalakkersuisut periarfissiuussinerusumik sineriak tamaat isigalugu periarfissarpasuit inerisaaffigineqalerneranik aqqutissiuussisumik taamatullu annertunerusumik tamanullu peqataatitsinerusumik pilersaarusiornissamut nunap inui sumiikkaluartulluunniit sineriapput tamaat isigalugu periarfissarisassagaat.

Taamatut Naleqqamiit allannguutissatut siunenrsuuteqarluta ataatsimiititaliamut
suliassanngorlugu siunnersuut ingerlatseqqipparput.

Allannguutissatut siunnersuut:

*Nuna tamakkerlugu inuussutissarsiutinik inerisaanissamut siunertalimmik
periusissiornissamut, imaqartussamik UKA2026-mut Naalakekrsuisut suliqaqqullugit,
Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.*

*Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en samlet
kortsigtet og langsigtet strategi for iværksætter og erhvervsudvikling i hele landets bosteder
til EM2026*